

or biannual depending on the organization); creation of an atmosphere of acceptance and recognition of gifted and talented children with different levels of training in any country; support and dissemination of the research on the nature of giftedness, talents, creativity, and the education of gifted and talented children and their teachers; providing opportunities for professional development of teachers working with gifted children of different ages; establishing and support a national education networks in education of gifted and talented children in the countries; support of international programs for gifted children; promoting training for parents and families raising gifted children to achieve full potential of each child.

It was determined that the most common forms of exchange of experience are regular international, national and regional conferences (e.g. WCGTC World Conference, International ECHA Conference), which also include the involvement of all actors in the process, as well as publishing specialized research journals on education of the gifted and talented.

Considering the fact that all of the organizations are focusing on the professional development of teachers as the main agents of change the prospect of further research could be the internationalization of professional development programs for teachers working with gifted and talented students.

Key words: *education of gifted and talented students, international organizations, World Council for Gifted and Talented Children, European Council for High Ability, International Centre for Innovation in Education.*

УДК 371.134:[378.22:615.8]:378.4(474.3+474.5)

Ю. О. Лянной

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЛАТВІЇ ТА ЛИТВИ

У статті здійснено аналіз професійної підготовки магістрів фізичної терапії та магістрів реабілітації у вищих навчальних закладах Латвії та Литви, розглянуто відповідні навчальні програми підготовки в Ризькому (Rīgas Stradiņa universitāte) та Вільнюському (Vilniaus universitetas) університетах, визначено умови вступу до магістратури. Схарактеризовано основні компетентності та перспективи працевлаштування майбутніх магістрів фізичної терапії та реабілітації в цих країнах.

Ключові слова: *професійна підготовка, фізична терапія, реабілітація, магістр, навчальні програми, Ризький і Вільнюський університети.*

Постановка проблеми. На сьогодні вища освіта України переходить на якісно новий етап розвитку, що зумовлено її залученням до європейського та світового освітнього простору. Одним із основних напрямів, який дозволить українській освітній системі бути конкурентноспроможною та зайняти гідне місце на світовому рівні, є модернізація її змісту з урахуванням міжнародних стандартів.

Першим кроком до такої модернізації у сфері фізичної реабілітації є Постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 року «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», яка набирає чинності від 01.09.2015 року. Згідно з цим документом, спеціальність «Фізична реабілітація» перенесена з галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт та

здоров'я людини» до галузі знань 22 «Охорона здоров'я» під номером 227 «Фізична реабілітація» [7]. Ця постанова найближчим часом визначить новий напрям розвитку спеціальності «Фізична реабілітація» та її місце у структурі підготовки фахівців галузі «Охорона здоров'я» в Україні.

За даними інформаційної системи «Конкурс» МОН України, на 01.09.2014 р. підготовку фахівців із фізичної реабілітації здійснюють 56 вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації [3]. Тож постає питання розробки нових або вдосконалення наявних освітніх стандартів підготовки магістрів фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України з урахуванням досвіду європейської системи освіти та збереженням вітчизняних традицій.

Мета статті – проаналізувати професійну підготовку магістрів фізичної терапії та реабілітації в університетах Латвії та Литви.

Виклад основного матеріалу. У системі реабілітаційної діяльності європейських країн використовують термін «фізична терапія», який за змістом ідентичний до прийнятого в Україні терміна «фізична реабілітація» [2, 2]. Визначення терміна «фізична реабілітація» в Україні та міжнародне тлумачення терміна «фізична терапія» мають близький зміст, а фахівці у відповідній галузі – споріднену професійну діяльність, що спрямована на функціональне відновлення хворих та осіб з обмеженими можливостями з використанням однакових засобів і методик реабілітації, основними з-поміж яких є фізичні вправи та природні чинники.

У попередніх дослідженнях ми розглядали питання підготовки фахівців із фізичної терапії та реабілітації в Австрії, Данії, Канаді, Нідерландах і Польщі [4; 5; 6]. На нашу думку, важливими для аналізу є освітні системи Латвії та Литви, які є членами Євросоюзу, мають відповідний європейський рівень освіти, проте зберегли кращі традиції радянської вищої школи.

Для аналізу підготовки магістрів фізичної терапії та реабілітації було обрано два провідні університети: Ризький університет імені Паула Страдіньша (Rīgas Stradiņa universitāte) – університет Латвії, що має міжнародний статус і 60-річний досвід підготовки фахівців у галузі охорони здоров'я, а також Вільнюський університет (Vilniaus universitetas) – найдавніший і найбільший вищий навчальний заклад Литви, визначний науковий центр. Вищезазначені університети є активними членами Європейської мережі фізичної терапії у вищій освіті (ENPHE), завдання якої полягає в поліпшенні та забезпеченні прозорості фізіотерапевтичної освіти в Європі з метою створення єдиних вимог до якості навчання.

Латвія. У процесі дослідження було встановлено, що в Латвії для отримання магістерського ступеня необхідно отримати ступінь бакалавра. Факультет реабілітації Ризького університету проводить підготовку бакалаврів за навчальною програмою «Фізіотерапія» (Fizioterapija) (табл. 1) [8].

Таблиця 1

**Бакалаврська професійна програма «Фізіотерапія» (Fizioterapija)
факультету реабілітації Ризького університету імені Паула Страдіньша
(Rīgas Stradiņa universitāte)**

Навчальна програма	Дослідницький рівень	Терміни навчання	Форма навчання
Фізіотерапія / Fizioterapija	Професійний бакалавр / Profesionālā bakalaura	4 роки	Денна
		5 років	Заочна

Після успішного виконання бакалаврської програми та захисту відповідної наукової роботи випускник отримує ступінь бакалавра (B.Sc. degree) у сфері охорони здоров'я та кваліфікацію фізичного терапевта.

У Латвії бакалаври фізичної терапії можуть працевлаштуватись у державних і приватних медичних установах, навчальних закладах, закладах сфери соціального забезпечення та реабілітації, спортивних клубах, фітнес- та СПА-центрах, санаторіях. Фахівці з дипломом бакалавра можуть на конкурсній основі вступати до магістратури, яка має два дослідницькі рівні – академічний (Akadēmiskā) і професійний (Profesionālā). У Ризькому університеті за напрямом навчання «Здоров'я і медицина» (Medicīna un veselības aprūpe) ліцензовано 12 навчальних програм, серед них «Фізіотерапія» (Fizioterapija) та «Реабілітація» (Rehabilitācija) (табл. 2).

Таблиця 2

**Магістерські програми Ризького університету імені Паула Страдіньша
напряму підготовки «Здоров'я і медицина»
(Medicīna un veselības aprūpe)**

№ п/п	Навчальна програма	Дослідницький рівень	Терміни навчання	Форма навчання
1.	Фізіотерапія / Fizioterapija	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна
2.	Реабілітація / Rehabilitācija	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна
3.	Арт-терапія / Mākslas terapija	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	2,5 роки	Денна
4.	Біомедицина / Biomedicīna	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна

5.	Клінічна фармацевтика / Klīniskā farmācija	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	2,5 роки	Денна
6.	Догляд / Māszinības	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна
7.	Охорона здоров'я / Sabiedrības veselība	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна
8.	Соціальна робота з дітьми та молоддю / Sociālais darbs ar bērniem un jauniešiem	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	1,5 роки	Денна
9.	Соціальна робота / Sociālais darbs	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	1,5 роки	Денна
			2 роки	Заочна
10.	Наука про харчування / Uzturzinātne	Академічний магістр / Akadēmiskā maģistra	2 роки	Денна
11.	Психологія здоров'я / Veselības psiholoģija	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	2/3 роки	Денна
12.	Управління охороною здоров'я / Veselības vadība	Професійний магістр / Profesionālā maģistra	1,5/2 роки	Денна

У межах нашого дослідження розглянемо програми підготовки академічного магістра (Akadēmiskā maģistra) спеціальностей «Фізіотерапія» (Fizioterapija) та «Реабілітація» (Rehabilitācija).

Для вступу до магістратури за відповідною спеціальністю необхідно мати ступінь бакалавра у сфері охорони здоров'я, тобто з фізіотерапії або спортивної педагогіки. Бакалаври зі спортивної педагогіки повинні додатково отримати сертифікат Асоціації латвійських фізичних терапевтів. Абітурієнти проходять співбесіду щодо визначення мотивації та складають іспит з англійської мови. Під час вступу враховується середній бал диплома бакалавра, екзаменаційна оцінка з англійської мови та оцінка наукових публікацій у медичних виданнях (зокрема й міжнародних).

Навчальна програма академічного магістра зі спеціальності «Фізіотерапія» (Fizioterapija) розрахована на 2 роки очного навчання (4 семестри), що становить 120 кредитів ECTS (табл. 3).

**Фрагмент програми підготовки академічного магістра зі спеціальності
«Фізіотерапія» (Fizioterapija) Ризького університету імені Паула Страдіня**

Навчальні предмети	Семестр	ECTS
Методи біологічної та медичної статистики / Biologiskas un mediciniskas statistiskas metodes	1	3
Нейрофізіологія / Neirofiziologija	1	3
Комп'ютерні бази даних / Datorika un datu bazes	1	3
Основи психотерапії / Psihoterapijas pamati (за вибором)	1	3
Розвиток самостійних навичок науково-дослідної роботи / Petnieciskais darbs un patstaviga darba iemanu pilnveidosana	1, 2, 3	21
Самостійна практична робота фізичного терапевта / Patstaviga praktiska darbiba fizioterapija	1, 2, 3	13
Біомеханіка / Biomehanika	2	6
Використання мануальної терапії при лікуванні ортопедичної та вісцеральної патології / Manualas terapijas pielietosana ortopedisko un ieksejo organu patologiju arstesana	2	3
Функціональна анатомія / Funkcionala anatomija	2	3
Методи фізичної терапії в ортопедії / Fizikalas terapijas metozu pielietojums ortopedija	2	3
Управління сферою охорони здоров'я / Veselibas aprupes menedzments	3	3
Транскультурні зв'язки / Transkulturala saskarsme	3	3
Здоровий спосіб життя / Sabiedribas veseliba	3	3
Фізіотерапевтичні методи в педіатрії / Fizioterapijas metodes pediatrija	3	3
Фізична терапія в дитячій пульмонології та ревматології / Fizioterapija pulmonologija un reimatologija berniem	3	3
Фізична терапія недоношених дітей / Fizioterapija neiznesatiem zidainiem	3	3
Фізична терапія дітей раннього віку з проблемами психомоторного розвитку / Fizioterapija agrina vecuma berniem ar psihomotoras attistibas problemam	3	3

Після успішного виконання навчального плану та захисту магістерської роботи випускник отримує ступінь магістра у сфері охорони здоров'я. Зауважимо, що для підготовки магістрів фізичної терапії в Ризькому університеті за ліцензією виділяють 15 місць, із яких 10 держаних і 5 договірних, а плата за академічний рік навчання становить 3000 євро.

Навчальну програму академічного магістра зі спеціальності «Реабілітація» розроблено відповідно до Закону «Про вищі навчальні заклади Латвійської Республіки» (стаття 55) та постанови Кабінету Міністрів № 650 щодо ліцензування державних програм вищої академічної освіти. Її реалізацію було розпочато в 1999 році у співпраці з Канадським Королівським університетом (Queen's University in Canada within) у межах проекту «Models of Community Based Rehabilitation». Програма розрахована на 2 роки очного навчання (4 семестри), що становить 120 кредитів ECTS.

До програми підготовки магістра зі спеціальності «Реабілітація» першого року навчання входять такі дисципліни: «Організація та управління охороною здоров'я та реабілітацією», «Фінансова організація й основи управління», «Управління та контроль якості медичної допомоги», «Управління проектом», «Маркетинг реабілітаційних послуг», «Науково-дослідна реабілітація у клінічній практиці», «Ефективне планування та здійснення програми реабілітації».

Другий рік навчання передбачає вивчення таких дисциплін, як «Методи дослідження у реабілітації», «Використання методів вимірювання у реабілітаційній клінічній практиці», «Передача новітніх знань та їх застосування в реабілітаційній клінічній практиці», «Управління програмами реабілітації». Навчання завершується підготовкою та захистом магістерської дисертації.

Навчальна програма академічного магістра зі спеціальності «Реабілітація» спрямована на формування у студентів знань про: організацію охорони здоров'я та тенденції розвитку реабілітаційної галузі на сучасному етапі; основні етапи реабілітаційного процесу, його динаміку і результати на різних рівнях (індивідуальний, груповий, суспільний); необхідність самоосвіти для покращання професійного рівня та підвищення кваліфікації; планування й організацію нових ефективних реабілітаційних послуг на основі новітніх наукових підходів.

Процес навчання майбутніх магістрів спрямований на формування навичок щодо здійснення інформаційної та просвітницької роботи із застосуванням реабілітаційних засобів і послуг з метою функціонального покращання і зміцнення здоров'я громадян; застосовування необхідних методів оцінювання та проведення аналізу результатів, планування й управління процесом реабілітації окремої особи або групи.

Професійна підготовка магістрів зі спеціальності «Фізіотерапія» або «Реабілітація» в Латвії має два етапи: перший – чотири роки очного навчання (240 кредитів ECTS) для отримання ступеня професійного бакалавра зі спеціальності «Фізіотерапія» (Fizioterapija bakalaura); другий – два роки очного навчання (120 кредитів ECTS) для отримання ступеня професійного магістра за окремими програмами – «Фізична терапія» (Fizioterapija) або «Реабілітація» (Rehabilitācija).

Литва. Розглянемо підготовку магістрів з фізичної терапії та реабілітації в Литві. Проведений аналіз навчальних рівнів професійної кваліфікації в освіті цієї країни показав наступну ступневистість, а саме: перший ступінь – здобуття бакалаврського рівня (Pirmosios pakopos studijų bakalauras); другий ступінь – магістерський рівень (Antrosios pakopos studijų magistras) та третій – докторський рівень (doktorantūros, PhD).

Медичний факультет (Medicinos fakultetas) Вільнюського університету здійснює підготовку бакалавра (bakalauras) за навчальною програмою 612B31001 «Фізіотерапія» (Kineziterapija) та магістра (magistras) за навчальною програмою 621B30001 «Реабілітація» (Reabilitacija) [1].

Навчальна програма підготовки бакалаврів зі спеціальності «Фізіотерапія» напряму дослідження «Реабілітація» розрахована на 4 роки очного навчання (8 семестрів), що становить 240 кредитів ECTS. Навчальна програма підготовки магістра зі спеціальності «Реабілітація», розрахована на 2 роки очного навчання (4 семестри), що становить 120 кредитів ECTS. Зміст навчальної програми магістра подано в таблиці 4.

Таблиця 4

Зміст навчальної програми магістра зі спеціальності «Реабілітація» (Reabilitacijos magistras) Вільнюського університету (Литва)

№ з/п	Назва курсу	Кредити	Кількість контактних годин	Форма контролю
I семестр		30,0		
Блок: обов'язкові предмети		20,0		
1.	Науково-дослідний проект / Mokslo tiriamojo darbo rengimas	9,0	74	екзамен
2.	Психологія інвалідів / Neįgalijų psichologija	6,0	99	екзамен
3.	Методи прогнозування ефективності реабілітації / Reabilitacijos efektyvumo prognozavimo metodai	5,0	75	екзамен
Блок: факультативні курси		10,0		
Варіативна частина				
1.	Аналіз ефективності фізіотерапії / Kineziterapijos efektyvumo analizė	5,0	91	кредит
2.	Методологія фізіотерапії / Kineziterapijos metodologija	5,0	91	екзамен
Варіативна частина		10,0		
1.	Аналіз ефективності працетерапії / Ergoterapijos efektyvumo analizė	5,0	91	кредит
2.	Ресурси людини та її культура / Žmogaus užimtumas ir kultūra	5,0	91	екзамен
2 семестр		30,0		
Блок: обов'язкові предмети		20,0		
1.	Навчання організації досліджень / Mokslo tiriamojo darbo rengimas	8,0	46	кредит
2.	Організація менеджменту / Organizacijų vadyba	6,0	99	екзамен
3.	Здоров'я сім'ї та суспільства / Šeimos ir bendruomenės sveikata	6,0	98	екзамен
Блок: факультативні курси		10,0		

Варіативна частина		10,0		
1.	Оцінка функціональних можливостей у спортивній медицині / Funkcinio pajėgumo vertinimas ir ugdymas sporto medicinoje	5,0	93	екзамен
2.	Аналіз ефективності фізіотерапії / Kineziterapijos efektyvumo analizė	5,0	91	екзамен
Варіативна частина				
1.	Аналіз ефективності працетерапії / Ergoterapijos efektyvumo analizė	5,0	91	екзамен
2.	Гігієна праці / Profesinė sveikata	5,0	75	екзамен
3 семестр				
Блок: обов'язкові предмети		19,0		
1.	Геронтологія та реабілітація / Gerontologija ir reabilitacija	4,0		
2.	Навчання організації досліджень / Mokslo tiriamojo darbo rengimas	9,0	38	кредит
3.	Соціалізація інвалідів та соціальна інтеграція / Neįgaliųjų socializacija ir socialinė integracija	6,0	99	екзамен
Блок: факультативні курси		11,0		
Варіативна частина		11,0		
1.	Ергономічні моделі / Ergonomikos modeliai	6,0	98	екзамен
2.	Продукти харчування й охорона здоров'я / Maistas, mityba ir visuomenės sveikata	5,0	74	екзамен
Варіативна частина		11,0		
1.	Наукове обґрунтування індивідуальних вправ / Individualaus fizinio aktyvumo mokslinis pagrindimas	6,0	98	екзамен
2.	Методологія спортивної фізіотерапії / Kineziterapijos metodologija sporte	5,0	91	екзамен
4 семестр		30,0		
Блок: обов'язкові предмети		30,0		
1.	Магістерська дисертація (напрямок: «Реабілітація») / Magistro baigiamasis darbas (kryptis: reabilitacija)	30,0	14	екзамен

Отримати ступінь магістра зі спеціальності «Реабілітація» можуть бакалаври, які завершили навчання за програмою «Фізіотерапія» (Kineziterapija) або «Терапія» (Terapija).

Варіативна складова навчальної програми дає можливість проводити підготовку магістрів за окремими кваліфікаціями – реабілітація, фізична терапія або професійна терапія. Майбутні магістри поглиблено вивчають реабілітаційні науки, опановують практичну роботу, навчаються управління реабілітаційними послугами та готуються для навчання й отримання ступеня доктора наук.

Навчальна програма магістра зі спеціальності «Реабілітація» спрямована на формування у студентів уміння здійснювати критичний аналіз наукової літератури, проводити незалежні дослідження в галузі фізичної терапії або працетерапії, творчо застосовувати кількісні та якісні методи дослідження, оцінювати й інтерпретувати результати тестування для визначення їх надійності, критично оцінювати і застосовувати реабілітаційну науку для здійснення теоретичної та практичної інноваційної діяльності, орієнтуватися в останніх теоретичних тенденціях розвитку засобів реабілітації й уміти застосовувати їх на практиці.

Магістри зі спеціальності «Реабілітація» можуть здійснювати професійну діяльність за напрямом «Фізична терапія» як учені, викладачі університетів, а також бути організаторами, керівниками у сфері фізичної терапії або займатися терапевтичною практикою. У цілому професійна підготовка магістрів зі спеціальності «Реабілітація» в Литві має два етапи: перший – чотири роки очного навчання (240 кредитів ECTS) для отримання ступеня бакалавра зі спеціальності «Фізіотерапія»; другий – два роки очного навчання (120 кредитів ECTS) за програмою магістра.

Основними методами навчання у вищих навчальних закладах Латвії та Литви, як і в Україні, є лекції, семінари, дискусії, тематичні дослідження, самостійна робота (групові й індивідуальні проекти), підготовка презентаційних проектів, ролеві ігри, моделювання. Однак їх співвідношення в Україні та Європі різне. Основні знання студенти європейських університетів отримують не на лекціях і семінарах, а у процесі самостійної роботи, зокрема, під час пошуку й аналізу наукових джерел, написання рефератів, курсових робіт, індивідуальних консультацій тощо [9, 47]. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами письмових тестів, демонстрації практичних навичок, презентації самостійної роботи та складання екзаменів. Оцінювання проводиться за 10-бальною шкалою: дуже високий рівень знань (10 (A) – «блискучий», 9 (A) – «відмінно»); високий рівень (8 (B) – «дуже хороший», 7 (C) – «хороший»); помірний рівень (6 (D) – «майже добре», 5 (E) – «середнє», 4 (E/FX) – «майже задовільно»), низький рівень (3 (F) – «незадовільно», 2 (F) – «дуже низький», 1 (F) – «україн низький»).

Висновки. Отже, професійна підготовка магістрів зі спеціальності «Реабілітації» у вищерозглянутих країнах складається з двох етапів: перший – чотири роки очного навчання (240 кредитів ECTS) для отримання ступеня бакалавра зі спеціальності «Фізіотерапія»; другий – два роки очного навчання (120 кредитів ECTS) для отримання ступеня професійного магістра за програмами «Фізична терапія» або «Реабілітація». Зауважимо, що після отримання ступеня бакалавра випускники мають можливість продовжити навчання в магістратурі за тією ж спеціальністю або обрати іншу програму магістратури, яка охоплює кілька галузей і не потребує отримання ступеня бакалавра з базової спеціальності.

Магістри реабілітації можуть здійснювати професійну діяльність за напрямом «Фізична терапія» як учені, викладачі університетів, а також бути організаторами, керівниками у сфері фізичної терапії або займатися терапевтичною практикою.

У Латвії та Литві навчальні програми бакалаврів і магістрів фізичної терапії та реабілітації відносяться до галузі охорони здоров'я, але ці спеціальності не є медичними.

Знання й уміння магістрів зі спеціальностей «Фізична терапія» та «Реабілітація» дають можливість здійснювати критичний аналіз наукової літератури, планувати й керувати процесом реабілітації; проводити дослідження в галузях фізичної терапії та реабілітації; орієнтуватися в останніх теоретичних тенденціях розвитку засобів реабілітації й уміти застосовувати їх на практиці, займатися самоосвітою для покращання професійного рівня та підвищення власної кваліфікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вільнюський університет (Vilniaus universitetas) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.vu.lt/en/>
2. Герцик А. М. До питань тлумачення основних термінів галузі фізичної реабілітації : фізичний реабілітолог, чи фізичний терапевт? / А. М. Герцик // Бюлетень Української асоціації фахівців з фізичної реабілітації. – 2010. – Вип. 3. – С. 1–4.
3. Інформаційна система «Конкурс» МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.vstup.info>.
4. Лянной Ю. О. Зміст професійної підготовки магістрів з фізичної реабілітації в університетах Канади / Ю. О. Лянной // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – № 2 (36). – С. 463–470.
5. Лянной Ю. О. Організаційно-методичні аспекти підготовки бакалаврів фізичної реабілітації в Данії / Ю. О. Лянной, Т. В. Левитська // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з міжнародною участю : у 2 т. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – Т. 2. – С. 204–210.
6. Лянной Ю. О. Професійна підготовка бакалаврів та магістрів з фізичної реабілітації (фізичної терапії) у Польщі / Ю. О. Лянной, О. С. Степаненко // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених : у 2 т. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – Т. 2. – С. 197–202.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.05.2015 р. № 226.
8. Ризький університет імені Паула Страдіньша (Rīgas Stradiņa universitāte (RSU)) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rsu.lv>
9. Шнайдер Н. А. Анализ организации учебного процесса в вузах Западной Европы / Н. А. Шнайдер, В. Х. Шнайдер // Теория и практика физической культуры. – 2012. – № 2. – С. 45–49.

РЕЗЮМЕ

Лянной Ю. О. Профессиональная подготовка магистров физической терапии и реабилитации в высших учебных заведениях Латвии и Литвы.

В статье представлен анализ профессиональной подготовки магистров физической терапии и магистров реабилитации в высших учебных заведениях Латвии и Литвы. Рассмотрены учебные программы подготовки магистров физической терапии и реабилитации в Рижском (Rīgas Stradiņa universitāte) и Вильнюсском (Vilniaus universitetas) университетах. Определены условия поступления на магистерские программы «Физическая терапия» и «Реабилитация». Выделены основные компетентности и перспективы трудоустройства будущих магистров физической терапии и реабилитации в этих странах.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, физическая терапия, реабилитация, магистр, учебные программы, Рижский и Вильнюсский университеты.

SUMMARY

Liannoī Y. Professional training of masters in physical therapy and rehabilitation in higher education institutions in Latvia and Lithuania.

The article presents an analyses of professional training of physical therapy masters and rehabilitation masters in higher education institutions in Latvia and Lithuania. It was found out that in the system of rehabilitation of European countries is used the term «physical therapy», which is identical in content to adopted in Ukraine term «physical rehabilitation». It is reviewed the curriculum of training masters in physical therapy and rehabilitation in Riga and Vilnius Universities who are active members of the European Network of Physical Therapy in Higher Education (ENPHE), whose mission is to improve and provide transparency of physiotherapeutic education in Europe to create common requirements for the quality of education. It is determined that the professional training of masters in physiotherapy or rehabilitation in Latvia and Lithuania is held in two stages: the first one is four years of full-time study (240 credits ECTS) for obtaining professional bachelor degree in physiotherapy; second is two years full-time study (120 credits ECTS) for obtaining a professional master degree with a help of programs for individual «Physical Therapy» or «Rehabilitation». There is presented data about conditions of entry to master programs «Physical Therapy» and «Rehabilitation» and stated that the applicant must have a bachelor degree in health protect industry. The main competence and employment prospects of future physical therapy masters and rehabilitation masters in these countries are described. It is noted that rehabilitation masters can carry out professional activities in the direction of training “Physical Therapy” as researchers, university teachers, and also being the organizers, managers in physical therapy or engage therapeutic practice.

It is emphasized that knowledge and skills of masters in the field of «Physical therapy» and «Rehabilitation» enable critical analysis of research literature, plan and manage the rehabilitation process; to carry out research in the field of physical therapy and rehabilitation; to orient in the latest theoretical trends in the development of rehabilitation and be able to apply them in practice, to educate themselves to improve professional skills and personal qualities.

Key words: professional training, physical therapy, rehabilitation, master, curriculum, Riga and Vilnius Universities.